

လုပ်ဖြစ်အောင်လုပ်ကြည့်ပါ နှင့် အခြားဆောင်းပါးများ

မြင်နိုင်စွမ်းအားနှင့်အခက်အခဲ

ခုတစ်လော ကျွန်တော့်ရဲ့အတွေးကို သတိရနေမိတယ်။ အတွေးဆုံးသွားတာတော့ အနှစ်အစိတ်လောက်ရှိပါပြီ။ အတွေးက ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသူပါ။ ကျွန်တော့်အဖေရဲ့ အမေပါ။ အတွေးရဲ့ခင်ပွန်းဖြစ်သူ ကျွန်တော့်အဘိုးက အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်မှာ ဆောက်လုပ်ရေးဌာနကလမ်းဗိုလ်ကြီးပါ။ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်ကို လှည့်လည်သွားလာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း သထုံကိုရောက်တော့ အကြောင်းပါခဲ့တာတဲ့။ အတွေးက သူ့ယောက်ျားအကြောင်းကို ဂုဏ်ယူစွာနဲ့ ပြန်ပြောခဲ့တာကြားယောင်မိသေးရဲ့။ 'နင်တို့အဘိုးက လမ်းဗိုလ်၊ ပုလိပ် တစ်ယောက် လစာ ၇ ကျပ်ရတဲ့ အချိန်မှာ နင်တို့အဘိုးက ၁၀၀ ကျပ်တောင် ရတာ ၊ အတွေးတို့မိသားစုအပြင် အတွေးရဲ့အဖေ၊ အမေနဲ့ မောင်တစ်ယောက် တောင် အိမ်ပေါ်တင်ကျွေးခဲ့တာ၊ ရွှေတောင်ဝယ်နိုင်သေးတယ်'တဲ့။

ကျွန်တော့်ရဲ့အဘိုးက အဲဒီ ခေတ်က အင်ဂျင်နီယာကျောင်းဆင်းလေ။ နောက်တော့ အစိုးရစက်မှုသိပ္ပံခေါ်တဲ့ GTI ကျောင်းပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အတွေးက တော့ စာမတတ်ရှာပါဘူး။ ကျွန်တော့်အဖေ သုံးနှစ်သားအရွယ်လောက်မှာ ကျွန်တော့်အဘိုး ဆုံးသွားခဲ့တယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော့် အဖေဟာ သူ့ရဲ့ အဖေကို ကောင်းကောင်း မမှတ်မိရှာပါဘူး။

ကျွန်တော်ပြောချင်တာက

ကျွန်တော့်အတွေးရဲ့အမြော်အမြင်ကြီးမားမှုပါ။ ကျွန်တော့်အဘိုး ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်သွားချိန်မှာ ကျွန်တော့်အတွေးက သူ့ရဲ့သားသမီးတွေကို ကျောင်းထားဖို့အခက် အခဲရှိရှာတယ်ထင်ပါရဲ့။ ကျွန်တော့်အဖေ အပါအဝင် သူတို့မောင်နှမတွေဟာ သူတို့ တစ်တွေရဲ့ဦးလေး၊ ကျွန်တော့်ရဲ့အဘိုးလေးအိမ်မှာနေပြီး ကျောင်းတက်ခဲ့ကြရသတဲ့။ အတွေးရဲ့ ရွာက

လူတွေက အဘွားကို ကလေးတွေ အလုပ်လုပ်ခိုင်းဖို့ပြောကြ ဆိုကြတယ် လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စာမတတ်တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့အဘွားကတော့ သူ့ရဲ့ သားသမီးတွေကို ကျောင်းပညာပဲ သင်ယူစေခဲ့တယ်။ အဲဒီ အချိန်ကလည်း ပညာရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး အသိအမြင်နည်းကြသေးတာကိုး။

ဒါကြောင့် နောင်အခါမှာ အဖေတို့နဲ့ တစ်ရွာတည်းနေတဲ့သူတွေ၊ ရွယ်တူတန်းတူတွေထဲက ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက်ဖြစ်ခဲ့တဲ့သူတွေ၊ အရာရှိတွေ ဖြစ်တဲ့သူဆိုလို့ အဖေတို့ မောင်နှမတွေပဲရှိကြပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့အဘွားဟာ 'အ' သုံးလုံးဆိုတဲ့ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို သူ့ရဲ့မြေးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဘဝ၊ တတိယနှစ်ရောက်တဲ့ အချိန်ကျမှ သင်ယူခဲ့ရတာ ပါ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ကြီးတော်၊ အဘွားရဲ့သမီးအကြီးဆုံး ကျောင်း ဆရာမက 'အ' သုံးလုံးသင်တန်းတွေဖွင့်တဲ့အချိန် အိမ်မှာသင်ပေးခဲ့လို့ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်တွေကို သင်ခဲ့ရ၊ သိခဲ့ရပါတော့တယ်။ အဘွားစာရေးတတ် တော့ အဘွားက သူ့ရဲ့သား၊ ကျွန်တော့်ရဲ့အဖေဆီ မညီမညာ မလှမပတဲ့ လက်ရေးတွေကို ခဲတံနဲ့ရေးပြီး စာပို့ခဲ့ပါတယ်။ အဖေက သူ့အမေ စာတတ်ပြီ ဆိုပြီး အဲဒီ စာကို သိမ်းထားတာ ဒီနေ့အချိန်တိုင်အောင်ပါပဲ။

ကျွန်တော်စဉ်းစားကြည့်မိတယ်။ စာမတတ်တဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့အဘွားသာ အမြော်အမြင်မရှိခဲ့ရင်၊ အနာဂတ်အတွက် မစဉ်းစားခဲ့ရင်၊ မျက်စိတစ်ဆုံး မကြည့်ဘဲ မျက်မွေးတစ်ဆုံးသာကြည့်ခဲ့ရင် သူ့ရဲ့မျိုးဆက်တွေဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ဘဝ အခြေအနေဟာ နိမ့်ပါးသွားနိုင်စရာ အကြောင်းရှိပါတယ်။ အဘွား အနေနဲ့သူ ကိုယ်တိုင်စာမတတ်ပေမဲ့လည်း သူ့ရဲ့အမြော်အမြင်ကြီးမားမှုကြောင့် သူ့သားသမီးတွေရဲ့အခြေအနေ၊ သူ့မျိုးဆက်တွေရဲ့ အခြေအနေ မြင့်မား တိုးတက်ခဲ့ရတာ ပါ။ တကယ်တော့ အဘွားရဲ့ ကြိုတင်မြင်နိုင်စွမ်းအား ကြီးမားမှု ရလဒ်ပါပဲ။

လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ မျှော်လင့်ချက်ဆိုတာရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း

အင်္ဂလိပ်လို Every cloud has a silver lining လို့ ဆိုတာပေါ့။ ဘယ်လောက်
မည်းမှောင်နေတဲ့တိမ်တိုက်ပဲဖြစ်ပါစေ ငွေရောင်အနားကွပ်ကလေးတော့
ရှိနေကြစမြဲပါပဲ။ ထီထိုးကြတယ်ဆိုတာကလည်း မျှော်လင့်ချက်ရဲ့ပြယုဂ်တစ်မျိုးပါ။
ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ဖို့၊ မဖြစ်ဖို့ မသေချာတာကို မျှော်လင့်ရတာ မျိုး၊ မမြင်နိုင်တာကို
မျှော်လင့် ကြတာမျိုးပါပဲ။

အနာဂတ်အတွက် လူတိုင်းမျှော်လင့်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
မြင်နိုင်စွမ်းအား ကြီးမားစွာနဲ့ ကြည့်မြင်သုံးသပ်ပြီး မျှော်လင့်တာက
ပိုပြီးကောင်းပါတယ်။

Vision ဆိုတာ power of seeing or imagining တဲ့။ မြင်နိုင်စွမ်းအား
ဒါမှမဟုတ် စိတ်ကူးကြည့်ပြီး ထင်မြင်နိုင်တဲ့ စွမ်းအင်ကို ဆိုလိုတာပါ။ have a vision
of the future ဆိုတာက အနာဂတ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး မြင်နိုင်စွမ်းအား ရှိတာကို
ဆိုလိုတာပါပဲ။

လူတိုင်း၊ အဖွဲ့အစည်းတိုင်းမှာ အဲဒီ စွမ်းအင်ရှိတာ
အကောင်းဆုံးဆိုတာကို လူတိုင်း ခြွင်းချက်မရှိ
ခေါင်းညိတ်သဘောတူကြပါလိမ့်မယ်။ မရေရာတဲ့ အခြေအနေ၊
မမျှော်မှန်းနိုင်တဲ့အခြေအနေတွေကြားထဲမှာ လူတိုင်းရုန်းကန် လှုပ်ရှားရင်းနဲ့
အကောင်းဆုံးကို မျှော်တွေးနေကြရမှာပါ။

တစ်လောက ပါမောက္ခဒေါက်တာ အောင်ထွန်းသက်ဟောပြောသွားတဲ့
Crisis Management ကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြထားတာ ဖတ်လိုက်ရတယ်။ ဘာသာရပ် ဆိုင်ရာ
စာအုပ်၊ စာတမ်းတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ တချို့ဘာသာရပ်တွေက
လူတိုင်းနှင့်မသက်ဆိုင်ဘူး၊ မပတ်သက်ဘူးလို့ သဘောထားမယ်ဆိုရင်လည်း
ထားနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ Crisis Management ခေါ်တဲ့ အကျပ်အတည်းထဲမှာ
စီမံခန့်ခွဲတဲ့ ဘာသာရပ်ကတော့ လူတိုင်းနဲ့သက်ဆိုင်နေပါတယ်။ ဆရာ
ဒေါက်တာအောင်ထွန်းသက် ဟောပြောသွားသလို လူရယ်လို့ ဖြစ်လာရင် Crisis

ဆိုတဲ့ အကျပ်အတည်းကတွဲပြီး ပါလာတာပါ။

Crisis ဆိုတဲ့ အကျပ်အတည်းတွဲပါလာတဲ့ လူသားတစ်ယောက်အနေနဲ့ Vision ဆိုတဲ့ မြင်နိုင်စွမ်းအားမြင့်မားဖို့လည်း အရေးကြီးနေပြန်တယ်။ ဒါမှလည်း အခက်အခဲမှာ ပါဝင်နေတဲ့အန္တရာယ်နဲ့ အခွင့်အလမ်းကို ခွဲခြားပြီး မြင်နိုင်မှာပါ။

လောကဓံတရားရစ်ပါးဆိုတာ လူတိုင်းနဲ့ကြုံဆုံကြရတဲ့အရာတွေပါ။ လူတိုင်းလိုလိုဟာ ကောင်းတဲ့လောကဓံနဲ့သာ တွေ့ကြုံချင်ကြတယ်။ ဆိုးတဲ့ လောကဓံကိုတော့ မတွေ့ချင်၊ မဆုံချင်ကြပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကောင်းတဲ့လောကဓံ နဲ့ပဲကြုံကြုံ၊ ဆိုးတဲ့လောကဓံနဲ့ပဲကြုံကြုံ အခက်အခဲဆိုတာကတော့ နေရာတိုင်းမှာ ရှိနေပါတယ်။ မရှိတဲ့အချိန်မှာ တောင့်တရတာ ကလည်း အခက်အခဲတစ်ခုဖြစ်သလို ရှိတဲ့အချိန်မှာ ကြောင့်ကြနေရတာ ကလည်း အခက်အခဲတစ်ခုပါပဲ။ အမြင့်မားဆုံးသစ်ပင်တွေဟာ လေဒဏ်ကို ပိုပြီးတော့ ခံရတတ်တယ်။ ဘယ်လိုပဲဆိုဆို အခက်အခဲနဲ့တွေ့လာချိန်မှာ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်း နိုင်ရမှာဖြစ်သလို မြင်နိုင်စွမ်းအားကောင်းဖို့ကလည်း အရေးကြီးနေပြန် ပါတယ်။ ဒါမှလည်း လတ်တလော အခက်အခဲ၊ အကျပ်အတည်းကို ဖြေရှင်း နိုင်မှာဖြစ်သလို ရေရှည်အတွက် ရလဒ်ကောင်းကိုလည်း ဖော်ဆောင်နိုင်မှာပါ။

မြင်နိုင်စွမ်းအားကောင်းခြင်းဟာ ကိုယ်ဘာလုပ်နေတယ်ဆိုတာကို ခွဲခြား သိမြင်နိုင်ခြင်းလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဘဝတက်လမ်းအဆင့်ဆင့်မှာ မိမိတို့ရဲ့ တိုးတက်မှု၊ ဆုတ်ယုတ်မှုတွေကို အကဲဖြတ်နိုင်စွမ်းရှိရပါမယ်။ အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်းမြင်စိတ်မွေးမြူရပါမယ်။ အမှန်နဲ့အမှား အပြုအမူတွေကို ပြဋ္ဌာန်း ရမယ့်သူဟာ မိမိကိုယ်တိုင် အဓိကဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းပဲဖြစ်စေ၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေနဲ့ပဲဖြစ်စေ၊ အတွင်းကရော အပြင်ကပါ ရိုက်ခတ်လာတဲ့အကြောင်းတရားတွေရှိတတ် ပါတယ်။ အဲဒီ အကြောင်းတရားတွေအပေါ်မှာ စိတ်ဝင်စားမှု၊ စိုးရိမ်သောက၊ အထိတ်တလန့် ဖြစ်မှုနဲ့အခြားဖိစီးမှုတွေ ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါတယ်။ အဲဒါ တွေ့နဲ့ပတ်သက်ပြီး

ဘယ်လိုဖြေရှင်းရမလဲဆိုရင်တော့ မြင်နိုင်စွမ်းအား လိုလာပါပြီ။

လူတိုင်းမှာ ပင်ကိုဗီဇအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊

လေ့လာကြိုးစားလေ့ကျင့်ထားလို့ပဲ ဖြစ်စေ အခက်အခဲ၊ အကျပ်အတည်းကို
ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း အနည်းနဲ့အများရှိပြီး လတ်တလော အကျိုးရလဒ်နဲ့
ရေရှည်အကျိုးရလဒ်တို့ကို ဖော်ဆောင်နိုင်မယ့် မြင်နိုင်စွမ်းအားရှိဖို့လည်း
လိုပြန်တယ်။ အဲဒီ စွမ်းအားနှစ်ခုဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု နှီးနွှယ်ဆက်စပ်နေပြန်တယ်။
တစ်ခုအပေါ်တစ်ခု အမှီသဟဲပြုနေပြန်တယ်။ အရှင်းဆုံးပြောရရင်
မြင်နိုင်စွမ်းအားမရှိခဲ့ရင် အခက်အခဲ၊ အကျပ်အတည်းကို ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းလည်း
ရှိတော့မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒီတော့ မြင်နိုင်စွမ်းအားကောင်း ဖို့
ပထမဆုံးအနေနဲ့ကြိုးစားထားပြီး အခက်အခဲ၊ အကျပ်အတည်း ကြုံလာရင်
ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ ဒုတိယအနေနဲ့ ကြိုးစားရပါမယ်။

လူတိုင်း၊ ကုမ္ပဏီတိုင်း၊ အဖွဲ့အစည်းတိုင်း အောင်မြင်တိုးတက်မှု
ရှိကြပါစေ။

*

နှလုံးသားနဲ့ အလုပ်လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်

အောင်မြင်မှုဆိုတာ မစ္စတာစတီဗင်ချန်းအတွက် အလွယ်တကူ ရလာတာ တော့မဟုတ်ပါဘူး။ မစ္စတာစတီဗင်ချန်းဆိုတာက Natural Coal Holding ကုမ္ပဏီရဲ့အလုပ်အမှုဆောင်ဥက္ကဋ္ဌပါ။ အဲဒီ အအေးခန်းကုမ္ပဏီကို အဆင့်တစ်ခု ရောက်ရှိဖို့အတွက် သူ့အနေနဲ့ ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှာ သူငယ်ချင်းနှစ်ဦးနဲ့အတူ စတင် တည်ထောင်ခဲ့ပါတယ်။ ပထမ ငါးနှစ်အတွင်းမှာ သူတို့တစ်တွေဟာ တစ်လမှာ ဒေါ်လာ ၃၀၀ တည်းနဲ့ ရပ်တည်ခဲ့ကြရတယ်။

အခုတော့ ခေတ်မီတဲ့ပုံစံရှိတဲ့ အိမ်ငယ်တစ်လုံးနဲ့ နေထိုင်နိုင်ပြီး ကား ငါးစီးလည်း လက်ဝယ်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။

ကုမ္ပဏီစတင်တဲ့အချိန်တုန်းကတော့ အိမ်တစ်လုံးရဲ့ နောက်ဘက်က ဝင်းထဲမှာ စတင်ခဲ့ရပြီး အခုတော့ စင်ကာပူ၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနဲ့အင်ဒိုနီးရှား တို့မှာ အောင်မြင်တဲ့ကုမ္ပဏီဖြစ်နေပါပြီ။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးရဲ့လျှို့ဝှက်ချက်ကဘာလဲ၊ အသက်လေးဆယ် ရှိပြီဖြစ်တဲ့ မစ္စတာချန်းကတော့ 'အလုပ်ကို ကြိုးကြိုးစားစား လုပ်ကိုင်ခြင်း' လို့ ဆိုပါတယ်။ သူ့အနေနဲ့ ထပ်လောင်းပြောဆိုတာကတော့ 'နှလုံးသားနဲ့အတူ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခြင်း'တဲ့။

မစ္စတာချန်းအနေနဲ့ ဒီလုပ်ငန်းကို ကော်ဖီဆိုင်တစ်ခုကနေ စတင်ခဲ့တယ်ဆို ရင်လည်း မမှားပါဘူး။ သူ့ရဲ့သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်နဲ့အတူ ကော်ဖီဆိုင် တစ်ခုမှာ ဆွေးနွေးပြောဆိုရင်းနဲ့ ဒီလုပ်ငန်းကို စတင်ခဲ့တာပါ။ အဲဒီ သူငယ်ချင်း နှစ်ယောက်ကတော့ အခုအချိန်မှာ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာတွေဖြစ် နေကြတဲ့ မစ္စတာနီယိုချောင်နဲ့ မစ္စတာရှောင်ဂျီပန်တို့ပါပဲ။

မစ္စတာချန်းအနေနဲ့ သူ့ဦးလေးရဲ့ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်နေခဲ့ပါတယ်။ သူပြောဆိုခဲ့တာကတော့ 'နေ့လယ်ခင်းတစ်ခုမှာ

ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေထိုင်ပြီး စကားပြောခဲ့ကြတယ်။ ပူပြင်းတဲ့နေ့လယ်ခင်း တစ်ခုမှာပေါ့။ အပူရှိန်က ကျွန်တော်တို့ကို ရိုက်ခတ်နေတုန်း အအေးခန်း လုပ်ငန်းတစ်ခု လုပ်ကိုင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြတယ်။ စင်ကာပူတွေအတွက်တော့ အမြဲတမ်း လေအေးစက်လိုနေတာပဲလေ 'ဆိုတာပဲဖြစ်ပါတယ်။

သူတို့တစ်တွေအနေနဲ့ Natural Coal Holding ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းကို စတင် မွေးဖွားစဉ်အချိန်က တစ်ဦးမှာ ဒေါ်လာ ၁၀၀ စီပဲရှိခဲ့ပါတယ်။

အစပထမ ငါးနှစ်တာကာလမှာတော့ သူတို့သုံးဦးဟာ အိမ်ကို တစ်လ ဒေါ်လာ ၃၀၀ စီပဲ ပြန်ယူသွားနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ရသမျှ အမြတ်အများစုကိုတော့ လုပ်ငန်းထဲကိုပဲ ပြန်လည်ထည့်သွင်းခဲ့ကြတယ်။

မစ္စတာချန်းက 'အဲဒီ အချိန်က ကျွန်တော်တို့အတွက် အခက်ခဲဆုံးအချိန် တွေပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ဘာမှ စောဒက မတက်ခဲ့ကြပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပညာရေးအဆင့်အတန်းကလည်း မြင့်မြင့်မားမားကြီးမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့အတွက် ဘာမှဆုံးရှုံးစရာမရှိပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ဆုံးရှုံးမယ်ဆိုရင် သုံးဦးပေါင်း ဒေါ်လာ ၆၀၀၀ ပဲ ဆုံးရှုံးရုံ ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ တခြားသူတွေအတွက် အလုပ်လုပ်နေတာကို ရပ်လိုက် ရုံပဲပေါ့။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေက ငယ်ရွယ်နုပျိုနေတုန်း၊ ကျန်းမာသန်စွမ်း နေတုန်းပါ။ ပြီးတော့ မိဘတွေနဲ့အတူ နေထိုင်နေကြတဲ့ တစ်ကိုယ်ရေ တစ်ကာယသမားတွေလေ 'လို့ ဆိုပါတယ်။

အဲဒီ အချိန်တုန်းက တစ်နေ့ကို ဆယ့်နှစ်နာရီထက် ပိုပြီးအလုပ်လုပ်ကြပြီး တစ်ပတ်မှာ ခုနစ်ရက် အလုပ်လုပ်ကြပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ သူတို့သုံးယောက် စလုံး လုပ်ငန်းခွင်ထဲက ဖျာပေါ်မှာ တစ်ညလုံး အိပ်စက်ခဲ့ကြရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ လို နာရီပေါင်း ရှည်ကြာစွာ အလုပ်ကြိုးစားလုပ်ကိုင်ခြင်းက သူတို့တွေ အတွက် အကျိုးရှိခဲ့ပြီး ၁၉၉၃ခုနှစ်မှာ

Panasonic ကုမ္ပဏီနဲ့ ခိုင်မြဲတဲ့ ဖောက်သည်ဖြစ်ခဲ့တယ်။

အခုအချိန်မှာ ကလေးသုံးယောက် ဖခင်ဖြစ်နေပြီဖြစ်တဲ့ မစ္စတာချန်းက 'အဲဒီ အချိန်မှာ လူတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့ကိုသိလာပြီး ဈေးကွက်တစ်ခု ရခဲ့တယ်လေ၊ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ Panasonic ကုမ္ပဏီရဲ့ ပြိုင်ဘက်တွေကလည်း ကျွန်တော်တို့ကို သိလာခဲ့တယ်' လို့ဆိုပါတယ်။

ချက်ချင်းပဲ Daikin နဲ့ Sanyo တို့လို ကုမ္ပဏီတွေက နောက်ကနေ လိုက်လာခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကုမ္ပဏီတွေနဲ့ လုပ်ကိုင်ပြီးတဲ့ နောက်မှာတော့ ၁၉၉၃ ခုနှစ်အတွင်းမှာ Natural Coal Holding ကုမ္ပဏီရဲ့အမြတ်အစွန်းက ဒေါ်လာ တစ်သန်းဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

၁၉၉၆ခုနှစ်မှာတော့ စက်ရုံတစ်ရုံကို ဝယ်ယူလိုက်နိုင်ပြီး အအေးခန်းတွေ တည်ဆောက်ဖို့အတွက် ဒေါ်လာ ၃၃သမ၅၅ သန်း သုံးစွဲခဲ့ပါတယ်။ နောက် တစ်နှစ်ကြာတော့ စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်မှာ လူကြိုက်များတဲ့ ကုမ္ပဏီ ဖြစ်လာခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ အာရှရဲ့စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကလည်း အဲဒီ အချိန်မှာ စတင်ရိုက်ခတ်လာခဲ့တယ်။

'ကံကောင်းပါတယ်၊ ကျွန်တော်တို့ ဘာမှမဖြစ်ခဲ့ဘူး' လို့ မစ္စတာချန်းက ပြောတယ်။

စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကြောင့် လုပ်ငန်းကြီးတွေ ထိခိုက်နစ်နာခဲ့ ပါတယ်။ အဲဒီ လို ထိခိုက်နစ်နာခဲ့ရတဲ့လုပ်ငန်းတွေမှာ ဆောက်လုပ်ရေးစက်မှု လုပ်ငန်းတွေ ပါဝင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ Natural Coal ကုမ္ပဏီကတော့ မခံစားခဲ့ရပါဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လက်လီကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တွက်ဆနိုင်လို့ပါ။ အရောင်းလုပ်ငန်း၊ တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

'ကျွန်တော်တို့ရဲ့အမြတ်အစွန်းကိုတော့ ထိခိုက်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့

အားလုံးခြုံ ငုံသုံးသပ်ရင်တော့ အဆင်ပြေတယ်လို့ဆိုရမှာပေါ့။ အလုပ်သမား အရေအတွက် လျှော့ချစရာ မလိုပါဘူး'လို့ မစ္စတာချန်းက ဆိုခဲ့တယ်။

စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းအရောင်မှိန်ပျက်ပြယ်သွားတဲ့အခါ ၂၀၀၃ခုနှစ် ရောက်တော့ ဆားစ်ရောဂါက ခေါင်းထောင်ထလာခဲ့ပြန်တယ်။

'ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အတော်ကြီး စိုးရိမ်ပူပန်ခဲ့ရတာ ပေါ့။ ကျွန်တော် တို့ရဲ့ ဖောက်သည်သုံးစွဲသူတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့ရဲ့လုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက် ပြီးတော့ မမေးမြန်းရဲကြဘူး။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအနေနဲ့လည်း ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ကနေ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ထိုးကျသွားခဲ့တယ်။ ကျေးဇူးတော်ကြောင့်ပါပဲ။ အဲဒီ အကျပ်အတည်း ကျော်လွန်သွားတော့ နှစ်ဆပြန်မြတ်ခဲ့တယ်'လို့ မစ္စတာ ချန်းက ပြောတယ်။

၂၀၀၄ခုနှစ်မှာလည်း ကုမ္ပဏီအနေနဲ့ လုပ်ငန်းတွေ တိုးချဲ့ခဲ့ပြန်တယ်။ နောက်နှစ်မှာတော့ စင်ကာပူမှာရှိတဲ့ အငယ်စားနဲ့ အလတ်စားလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းတစ်ခုက မစ္စတာချန်းကို အဲဒီ နှစ်ရဲ့ စွန့်ဦးတီထွင်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ ကြတယ်။

၂၀၀၆ခုနှစ်မှာတော့ Natural Coal ကုမ္ပဏီရဲ့ရလဒ်တွေက အလားအလာ ကောင်းကို ဖော်ပြနေပါတယ်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်နှစ်လယ်မှာတော့ ကုမ္ပဏီရဲ့ဝင်ငွေ က ၁၁၆ ဒသမ ၄ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ခဲ့ပြီး ဒေါ်လာ ၅၅သန်း ရရှိခဲ့ပါတယ်။

မစ္စတာချန်းရဲ့ဘဝကလည်း တိုးတက်မြင့်မားခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၀၆ခုနှစ်မှာ သူ့ရဲ့လစာဝင်ငွေက သူ့ကုမ္ပဏီရဲ့စာရင်းဇယား အစီရင်ခံ ဖော်ပြချက်အရဆိုရင် ဒေါ်လာ ၂၅၀၀၀၀ ကနေ ဒေါ်လာ ၄၉၉၉၉၉ အကြားမှာ ရှိခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ အိမ်ပုံစံကလည်း တိုးတက်မြင့်မားလာခဲ့ပြီး မော်ဒယ်မြင့် ကားငါးစီးကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်လာခဲ့တယ်။ မော်တော်ကားကတော့ သူ့ရဲ့ကိုယ်ပိုင်ဝါသနာပါ။

မော်တော်ကားကတ်တလောက်တွေကို ဖတ်ရှုရတာ နှစ်ခြိုက်ပြီး မလေးရှားက
မော်တော်ကားပြိုင်ပွဲမှာတောင်ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ဖူးတယ်။

မစ္စတာချန်းဟာ နိမ့်ချတတ်တဲ့သူ၊ မာန်မာနမရှိသူဖြစ်ပြီး
သူ့ရဲ့နှလုံးသားမှာ ကြင်နာတရားစိတ်လည်း ရှိနေပြန်တယ်။
အစိုးရအစီအစဉ်တစ်ခုအရ Natural Coal ကုမ္ပဏီအနေနဲ့
မသန်မစွမ်းအလုပ်သမားတွေကို ငှားရမ်းသုံးစွဲမှု တိုးမြှင့် ခြင်း အစီအစဉ်မှာ
ပါဝင်နေပြန်တယ်။ လက်ရှိအခြေအနေအရ မသန်မစွမ်း အလုပ်သမားရှစ်ဦးကို
ငှားရမ်းသုံးစွဲနေရတယ်။ အဲဒီ အထဲမှ ခုနစ်ဦးက အကြား အာရုံချို့တဲ့သူတွေဖြစ်ပြီး
တစ်ဦးကတော့ ခြေထောက်တစ်ဖက်မရှိတဲ့သူပါ။

Natural Coal ကုမ္ပဏီရဲ့စီမံကိန်းအရ
မကျွမ်းကျင်တဲ့အလုပ်သမားတွေကို ပိုမိုငှားရမ်းပြီး လုပ်အားလျော့နည်းမှုကို
အောင်မြင်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့တယ်။ ရုံးချုပ်မှာ ဒေါ်လာ ၂၃သန်းတန်တဲ့ ရိပ်သာတစ်ခု
တည်ဆောက်ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီ ရိပ်သာမှာ မသန်မစွမ်းသူတွေအတွက်
အထူးတလည်ပြုလုပ်ထားတဲ့ သန့်စင်ခန်းတွေ၊ ဝန်ထမ်းစားရိပ်သာမှာ အဲဒီ
လိုလူမျိုးတွေအတွက် အထူး တလည်ပြုလုပ်ထားတဲ့ထိုင်ခုံတွေ ပါရှိပါတယ်။ အဲဒီ
လူတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ မစ္စတာချန်း ပြောဆိုတာက ဒီလိုပါ။

'သူတို့တစ်တွေဟာလည်း ဒီပြင် အလုပ်သမားတွေလိုပါပဲ။ ပိုပြီးတော့
ပြင်းပြင်းထန်ထန် မလုပ်နိုင်တာကလွဲရင်ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ
အနေနဲ့ ငွေကြေးကိုပဲ အဓိကထား ကြည့်ရှုနေလို့မရပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့က
နှလုံးသားတစ်စုံနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေပဲဖြစ်ကြပါတယ်'

အဲဒါကတော့ မသန်မစွမ်းတဲ့ ဝန်ထမ်းတွေနဲ့အတူ အလုပ်လုပ်နေတဲ့လုပ်
ငန်းရှင်တစ်ဦးရဲ့ ပြောကြားချက်ပါပဲ။ အဲဒီ လို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေဟာ
လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် လိုအပ်နေတဲ့သူတွေလည်း ဖြစ်ပါတော့တယ်။

ခေါင်းဆောင်မှု

တစ်နေ့က IBC မှာ ပြုလုပ်တဲ့အခွင့် အလမ်းဂျာနယ် ၃ နှစ်ပြည့် အထိမ်းအမှတ် Seminar ကိုရောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ Seminar မှာဟောပြောတဲ့သူက ဆရာကြီးဒေါက်တာအောင်ထွန်းသက်၊ ဟောပြောတဲ့ခေါင်းစဉ်က Total Leadership ဆရာကြီးဒေါက်တာအောင်ထွန်းသက်ရဲ့ Crisis Management ကို လေ့လာဖတ်ရှုပြီးကတည်းက ဆရာကြီးရဲ့ဟောပြောချက်ကို နားထောင်နေချင်ခဲ့တာ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ တုန်းကတော့ မရောက်ဖြစ်ခဲ့ဘူး။ ဒါကြောင့် အခုဟောပြောပွဲကို မရောက်ရောက်အောင်သွားပြီး နားထောင်ခဲ့တယ်။ ဆရာကြီးဟောပြောသွားတဲ့အထဲက Domain လေးခုကလည်းစိတ်ဝင်စားဖို့ကောင်းပါတယ်။ (၁) Self (၂) Family (၃) Work (၄) Community စတဲ့ Domain တွေကို ဆရာကြီးသေသေချာချာရှင်းလင်းဟောပြောသွားခဲ့တယ်။ ဆရာကြီးဟောပြောသွားတဲ့အထဲက ခေါင်းဆောင်ဆိုတာ နေရာမဟုတ်တဲ့အကြောင်း၊ အလုပ်ဖြစ်တဲ့အကြောင်းဟောပြောသွားတာကိုတော့ သဘောအကျမခံဘူးပဲ။ ဒါကတော့ ခေါင်းဆောင်ဆိုတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ခံယူသင့်တဲ့သဘောထားပါ။

ဒါပေမဲ့ ဆရာကြီးဟောပြောတာတွေကို နားထောင်ရင်းနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ခေါင်းဆောင်မဖြစ်နိုင်မှန်း သိလိုက်မိတယ်။ အဲဒါကတော့ Conversation ဆိုတဲ့ စကားပြောဆိုခြင်းပါ။ ကိုယ်ကစကားပြောဖို့ ဝန်လေးတဲ့သူ၊ 'တိတ်တိတ် နေထောင်တန်'ဆိုတဲ့ စကားပုံကိုလက်ကိုင်စွဲမိသူ၊ ဒီတော့ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ဖို့ အလှမ်းဝေးသွားပြီပေါ့၊ ရှိပါစေတော့၊ တရားရိပ်သာသွားနိုင်ဖို့ပဲ ကြိုးစား ပါတော့မယ်။

Seminar ခန်းထဲက ထွက်လာပေမဲ့လည်း 'ခေါင်းဆောင်' နဲ့ပတ်သက်တဲ့ အတွေးတွေက ခေါင်းထဲမှာရှိနေတုန်းပဲ။ ခေါင်းဆောင်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဆိုးရိုးစကားတွေကလည်း မြန်မာမှုနယ်ပယ်မှာရှိပါတယ်။ 'ရှေ့ဆောင်နွားလား

ဖြောင့်ဖြောင့်သွားက နောက်ကနွားတစ်သိုက်ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်၏ 'တဲ့။ ဒါကလည်း ခေါင်းဆောင်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဖော်ညွှန်းချက်တစ်ခုပါပဲ။ နောက်ပြီး ပြောကြဆိုကြတဲ့စကားတစ်ခုကတော့ 'နောက်လိုက်ကောင်းဖြစ်မှ ခေါင်းဆောင်ကောင်းဖြစ်မယ်တဲ့'။ ဆိုလိုတာကတော့ နောက်လိုက်ဖြစ်တဲ့အချိန်မှာ နောက်လိုက်တာဝန်ကိုကျေပွန်စွာမထမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ရင် ခေါင်းဆောင်ကောင်းမဖြစ်နိုင်ဘူးပေါ့။

လူ့သမိုင်းမှာ ခေါင်းဆောင်ဘယ်လို ပေါ်ပေါက်လာသလဲဆိုတာ လေ့လာကြည့်လိုက်တော့ လူ့သမိုင်းရဲ့ရှေ့ဦးအဖွဲ့အစည်းမှာ လူတွေဟာ အချင်းချင်း ပြဿနာဖြစ်လာရင် ဖြေရှင်းဖို့လူရှာရင်းကနေ ပြဿနာဖြေရှင်းပေးနိုင်တဲ့လူက ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာတာကိုတွေ့ရပါတယ်။

Reason and judgment are the qualities of a leader

(Tacitus)

အကျိုးအကြောင်းနှင့်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက် အရည်အချင်းများဖြစ်သည်။

စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းပညာပေါ်ပေါက်လာတဲ့အခါမှာတော့ ခေါင်းဆောင်မှုကလည်း အရေးပါအရာရောက်လာပါတယ်။ စီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုတာ အလုပ်လုပ်ခြင်းပါပဲ။ လူတစ်ယောက်ဟာ မိမိရဲ့လက်အောက်မှာ မိမိအုပ်ချုပ်ရမယ့် လူတစ်ယောက်ရှိလာတာနဲ့ စီမံခန့်ခွဲတဲ့ပညာကိုစတင်လေ့လာသင်ယူသင့်ပါတယ်။

ခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာက ပန်းတိုင်တစ်ခု ဒါမှမဟုတ် ပန်းတိုင်အမြောက်အများထမြောက်အောင်မြင်အောင်၊ ဦးတည်ချက်ရောက်အောင် လူတွေကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းအားထုတ်ဖို့ လမ်းညွှန်ပေးတဲ့ လုပ်ငန်းပါပဲ။

ခေါင်းဆောင်နဲ့နောက်လိုက်ဟာ အပြန်အလှန်ပြုမူဆက်ဆံရပါမယ်၊ အဲဒီလို ပြုမူဆက်ဆံတဲ့အခါမှာလည်း နည်းလမ်း အမျိုးမျိုးရှိကြပါတယ်။

မန်နေဂျာတွေအားလုံးဟာ ခေါင်းဆောင်တွေပါ။ ဒါပေမဲ့

အများစုကတော့ စီမံခန့်ခွဲတဲ့သူ၊ အုပ်ချုပ်တဲ့သူတွေဖြစ်နေတတ်တယ်။ တကယ်လို့
အချိန်အများ အပြားကို ဘတ်ဂျက်ကိစ္စ၊ အဖွဲ့အစည်းဇယား၊ တန်ဖိုးစတဲ့
အသေးစိတ်တွေနဲ့ အလုပ်ရှုပ်နေပြီဆိုရင်တော့ စီမံခန့်ခွဲသူပါပဲ။
ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ ဆိုရင် လူတွေနဲ့အချိန်ပိုသုံးဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ အဲဒီ
ကနေ အခွင့်အလမ်းကို ကြည့်ရပါမယ်။ ရှေ့မျှော်မှန်းချက်ရဲ့တိုးတက်မှုကို
ကြည့်ရပါမယ်။ ပန်းတိုင်ကို ချမှတ်ရပါမယ်။

ခေါင်းဆောင်ဆိုတာ သင်ကြားပို့ချတတ်ဖို့လိုအပ်ပါတယ်။

တခြားသူတွေ ကိုလည်း ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာအောင်သင်ကြားပို့ချရပါမယ်။

မန်နေဂျာတွေရဲ့ဆိုးရွားချက်ကတော့ အမိန့်ကိုအားထားပြီး သူတို့ရဲ့
အတွေးတွေကို ထိန်းချုပ်ခြင်းပါပဲ။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရဲ့ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး
တာဝန်က ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းခြင်းပြုလုပ်ဖို့ပါ။ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်မှာ
ရှေ့မျှော်မှန်းတဲ့ အမြင်ရှိဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ အဲဒီ အမြင်ကလည်း မမြင်ရတဲ့
အရာတွေကိုကြည့်ရှုနိုင်တဲ့ အတတ်ပညာပါပဲ။ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် အနေနဲ့
သူမြင်ရတာ တွေကို တခြားသူတွေမျှဝေယူနိုင်ဖို့လည်း တာဝန်ရှိ ပြန်တယ်။
တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ အမြင်အာရုံ မှောက်မှားမှုနဲ့ အမြင်စွမ်းအားဟာ
ကွာခြားမှုရှိပြန်တယ်။ ဒါကိုလည်း သတိထားရပါမယ်။

ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဟာ သူ့ရဲ့အမြင်ကို

လေးစားလိုက်နာမှုရှိအောင်လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်ရပါမယ်။

နပိုလီယံကပြောခဲ့ပါတယ်။ 'A Leader is a dealer in hope'

ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဆိုတာ မျှော်လင့်ချက်တွေကိုပေးကမ်း ဝေငှတဲ့သူတစ်ဦး
ဖြစ်တယ်တဲ့။

မှန်ကန်တဲ့ခေါင်းဆောင်မှုဆိုတာက မိမိရဲ့နောက်ကနေလိုက်ပါ

ဆောင်ရွက်သူတွေအတွက်အကျိုးရှိပါတယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေ ကြွယ်ဝ

ချမ်းသာမှုအတွက်မဟုတ်ဘူး။ ထိုကုမ္ပဏီတစ်ခုရဲ့အကြီးအကဲတစ်ဦးကလည်း ပြောကြားခဲ့ဖူးတယ်။

တချို့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေရဲ့ အကြီးအကဲခေါင်းဆောင်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ ဝန်ထမ်းတွေကို မိတ်ဆွေပုံစံတိတ်နှလုံးနဲ့တွေ့ထိဆက်ဆံပါတယ်။

တရုတ်အတွေးအခေါ်ပညာရှင်ကြီး လောင်ဂူကတော့ 'A Leader is best when people barely know that exists' တဲ့။ လူတွေအနေနဲ့ ရှိမှန်းတောင် မသိရတဲ့ ခေါင်းဆောင်ဟာအကောင်းဆုံး ခေါင်းဆောင်တဲ့။ ဆိုလိုတာကတော့ လူတွေဟာ အုပ်ချုပ်တဲ့သူရှိတယ်လို့ မထင်ဘဲ ကိုယ့်ရဲ့လုပ်ငန်းကိုကောင်းမွန် ထင်ဟပ်စွာလုပ်ဆောင်နေတာဟာ ခေါင်း ဆောင်ကောင်းရဲ့အရည်အချင်းလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ယောက်ဟာ သူပြောသမျှကို 'ဟုတ်ကဲ့'လို့ပြန်ပြီး ပြောတဲ့သူတွေပဲလိုချင်လို့မရပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ မိမိနဲ့သဘောချင်းမညီမျှတဲ့သူကို လည်း လိုအပ်ရင်လိုအပ်သလိုဆောင်ရွက်ဖို့ အဆင်သင့်ပြင်ထားရပါမယ်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်းတွေဟာ မိမိရဲ့လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေအပေါ်မှာ ရိုးသားတဲ့ အမြင်ရှိဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ အမြင်မတူတဲ့သူတွေနဲ့လည်း အပြန်အလှန်ပြောဆို နိုင်စွမ်းရှိရမယ်။

ခေါင်းဆောင်တွေဟာ စွန့်စားမှုကို ဝီဝီပြင်ပြင်လုပ်ဆောင်ရပါတယ်။ နောက်လိုက်တွေက ကံကောင်းပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့တစ်တွေ က ခိုင်းတာကိုပဲလုပ်ရတာ ကိုး။

နောက်လိုက်တွေကလည်း ခေါင်းဆောင်တွေကို ကိုယ်ချင်းစာပြီး အလုပ် လုပ်သင့်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့တစ်တွေအနေနဲ့လည်း တစ်ချိန် ကျရင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာနိုင်လို့ပါပဲ။

